

Motion till riksdagen 2011/12:Kr286

av **Lars Ohly m.fl. (V)**

Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Sammanfattning

Vänsterpartiet vill att kulturbudgetens nivå höjs med 1 miljard kronor till år 2014. Det ger utrymme för en rad angelägna satsningar för ett rikare kulturliv tillgängligt för var och en. Vi vill återinföra succén med fri entré på de statliga museerna och ta reformen ett steg vidare genom att möjliggöra fri entré på regionala och kommunala museer. Vi vill göra Unga Klara till nationell scen för barn- och ungdomsteater och vi vill inrätta ett populärkulturcentrum för att fånga upp kulturyttringar som många gånger missas av andra kulturinstitutioner.

Vi genomför en filmsatsning och höjer stödet till icke vinstdrivande kulturarrangörer. Vi stärker konstnärssallianser för bättre villkor för frilansare och återinför den statliga inkomstgarantin för konstnärer. För biblioteken avsätter vi särskilda medel för arbetsplatsbibliotek, fängelsebibliotek och liknande verksamhet och även medel för att möjliggöra en höjd biblioteksersättning. Även litteraturstödet till utgivning av smalare litteratur höjs och vi vill att staten stödjer förlaget En bok för allas läsfrämjande verksamhet. Den tillfälliga satsningen på centrumbildningarna var nödvändig, och vi permanentar därför denna.

Vi gör en satsning på 55 miljoner kronor till fler och bättre lokaler, alltifrån replokaler och teaterscener till föreningslokaler. Folkbildningen stärker vi med 50 miljoner kronor varav en del är en särskild satsning för att fler ska kunna ta del av internets möjligheter. Vi avvisar regeringens minskning av stödet till taltidningar. Från och med 2014 avsätter vi 300 miljoner kronor till inrättandet av digitala bibliotek för nedladdning av film, musik och annan media. Våra förslag om 150 miljoner kronor till fritidsgårdsverksamhet, 200 miljoner kronor till maxtaxa i Kulturskolan och 100 miljoner kronor för att lösa frågan om scenkonstnärernas pensioner redovisas under utgiftsområde 25 respektive på inkomstsidan.

Fel! Okänt namn

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår regeringens förslag om att avskaffa villkoret att andelen av allmänproduktionen i Sveriges Radio AB:s och Sveriges Television AB:s rikssändningar som produceras utanför Stockholm ska uppgå till minst 55 %.
2. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 17 enligt uppställning:

Anslag	Regeringens förslag (tkr)	Anslagsförändring (tkr)	
1:2	Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	204 720	+35 000
1:6	Bidrag till regional kulturverksamhet	1 278 295	+70 000
2:2	Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	189 503	+10 000
3:1	Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter	123 682	+10 000
4:4	Bidrag till bild- och formområdet	28 199	+10 000
5:2	Ersättningar och bidrag till konstnärer	331 954	+29 000
8:1	Centrala museer: myndigheter	956 620	+70 000
8:3	Bidrag till vissa museer	43 157	+5 000
9:2	Stöd till trossamfund	60 232	-10 000
10:1	Filmstöd	302 894	+28 000
11:1	Utbyte av tv-sändningar mellan Sverige och Finland	21 756	+3 000
11:5	Stöd till taltidningar	113 456	+12 000
12:2	Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet	250 440	+25 000
13:2	Bidrag till allmänna samlingslokaler	32 164	+20 000
14:1	Folkbildning	3 308 521	+50 000
	Summa		+367 000

Public service ska spegla hela landet

Regeringen föreslår i budgetpropositionen att avskaffa den så kallade 55-procentsregeln för Sveriges Radio och Sveriges Television. Denna slår i dag fast att minst 55 procent av rikssändningarna ska produceras utanför Stockholm. Vänsterpartiet anser att det är mycket viktigt att public service

speglar förhållandena i hela landet, särskilt i dagens medielandskap som alltmär utgår från storstädernas och framför allt Stockholms perspektiv. Dagens reglering av detta är inte perfekt, men att avskaffa regeln utan att förutom i mycket vaga ordalag presentera något alternativ är inte acceptabelt. Till dess något fullgott alternativ har presenterats bör inte 55-procentsregeln avskaffas.

Vänsterpartiet begär att förslaget om att avskaffa villkoret om andelen som Sveriges Radio och Sveriges Television ska producera utanför Stockholm avslås.

Anslag 1:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete

De s.k. centrumbildningarna främjar såväl kulturarbetarnas möjlighet till avlönade uppdrag som att litteraturen, konsten, musiken och vad i övrigt finns verkligen når ut i samhället, även till grupper som annars skulle ha hamnat i "kulturskuggan". Den tillfälliga satsning på 10 miljoner kronor som har gjorts på centrumbildningarnas viktiga arbete men som nu tar slut innebär ett nödvändigt tillskott av resurser och vi vill därför permanenta den.

För att ge romska kulturcentra möjlighet till ekonomisk stabilitet och till att utvecklas avsätter vi 5 miljoner kronor. Vi avsätter 10 miljoner kronor för att öka möjligheten till uppsökande biblioteksverksamhet och att bibliotek inrättas på arbetsplatser, sjukhus och andra institutioner. Vi vill höja stödet till icke vinstdrivande kulturarrangörer och avsätter 10 miljoner kronor för detta.

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en ökning av anslag 1:2 med 35 miljoner kronor 2012 jämfört med regeringens förslag.

Anslag 1:6 Bidrag till regional kulturverksamhet

De offentliga museerna och deras samlingar äger vi tillsammans, och dessa bör komma alla till del, oavsett om man tjänar tillräckligt för att betala dyra inträden eller inte. Därför avsätter vi 50 miljoner kronor för att möjliggöra fri entré på regionala och kommunala museer. Motsvarande förslag för statliga museer ligger under anslag 8:1.

För att skapa ett mer jämlikt och långsiktigt hållbart samarbete mellan yrkesverksamma kulturutövare och amatörer avsätter vi 10 miljoner kronor för att anställa regionala amatörkulturkonsulenter. För att förbättra möjligheterna för dans och teater att nå ut bör alla län ges i uppdrag att inrätta konsulenttjänster inom teater och dans. För detta avsätter vi 10 miljoner kronor.

Sammantaget höjer vi anslag 1:6 Bidrag till regional kulturverksamhet med 70 miljoner kronor.

Fel! Okänt namn

Anslag 2:2 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål

Det finns ett nationellt ansvar för barn- och ungdomsteater och detta bör tillgodoseas genom att göra Unga Klara till en sådan nationell scen. För detta avsätter vi 10 miljoner kronor.

Anslag 3:1 Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter

Förlaget En bok för alla har med statligt stöd bedrivit läsfrämjande insatser och gett ut kvalitetslitteratur till rimliga priser. Regeringen har emellertid dragit in stödet till förlaget. Vänsterpartiet anser att En bok för alla bör ges ett förnyat och breddat uppdrag och avsätter 5 miljoner kronor för detta 2012, för att sedan öka det till 15 miljoner kronor kommande år.

Vi vill även höja litteraturstödet med 5 miljoner kronor. Litteraturstödet spelar en stor roll för den litterära mångfalden. Inte minst gäller detta för icke-kommersiella genrer som poesi, noveller, översatt skönlitteratur, konståbcker etc. och för litteratur på de nationella minoritetsspråken och teckenspråk, liksom på de större invandrarspråk där utgivningen inte är kommersiellt gångbar.

Anslag 4:4 Bidrag till bild- och formområdet

Bild- och formkonstnärernas arbets- och levnadsvillkor är avgörande för vilken mångfald och kvalitet som ska finnas på konstscenen. Vi vill därför höja utställarersättningen och stödet till kollektivverkstäder med sammanlagt 10 miljoner kronor.

Anslag 5:2 Ersättningar och bidrag till konstnärer

För att förbättra frilansande kulturutövares möjligheter till försörjning och kompetensutveckling mellan uppdragen höjer vi anslagen till teater-, musik- och dansallianserna, den så kallade tredje anställningsformen, med 20 miljoner kronor. Frilansande skådespelare, dansare och musiker kan där ha en grundanställning och när de får annat uppdrag tar de tjänstledigt från alliansen. Därigenom får konstnärerna en relativ trygghet, samtidigt som man kan utvecklas konstnärligt och bidra till ett rikare kulturliv för alla.

Fel! Okänt namn på

De senaste förhandlingarna om biblioteksersättningen havererade på grund av regeringens ovilja att gå upphovsmännen till mötes eller gå med på de inkallade medlarnas bud. Processen slutade med att regeringen ensidigt bestämde om en höjning med endast ett öre, från 1,32 till 1,33 kronor per utlånat verk. Vänsterpartiet anser att regeringen måste inta en konstruktiv roll i förhandlingarna om biblioteksersättningen och vi avsätter därför 8 miljoner kronor, vilket skulle täcka upp för drygt 10 procents höjning.

Vi vill även återuppta nybeviljandet av statlig inkomstgaranti för konstnärer. Konstnären är garanterad en inkomst, i dag 214 000 kronor per år, en summa som sedan minskas i förhållande till andra inkomster. De konstnärer som tidigare beviljats garantin får den fortfarande, men regeringen vill fasa ut den och beviljar därför inte garanti till någon ny. Vi avsätter 1 miljon kronor utöver regeringen för 2012 och möjliggör därmed att beviljandet återupptas i samma takt som förut.

Anslag 8:1 Centrala museer: myndigheter

Förutom att möjliggöra fritt inträde på regionala och lokala museer (se anslag 1:6) vill vi införa fritt inträde på de statliga museerna, för vilket vi avsätter 70 miljoner kronor.

Anslag 8:3 Bidrag till vissa museer

Vi vill inrätta ett populärkulturcentrum för film, musik, dataspel, serietecknande och annan samtida populärkultur. För detta avsätter vi 5 miljoner kronor år 2012, för att därefter höja detta till 15 miljoner 2013 och 20 miljoner 2014.

Anslag 9:2 Stöd till trossamfund

Vi avvisar regeringens höjning av anslaget för stöd till trossamfund med 10 miljoner kronor.

Anslag 10:1 Filmstöd

Vänsterpartiet vill stimulera till fler filmer på minoritets- och invandrarspråk och mer produktionssamarbeten mellan de nordiska länderna. Vidare bör Filmpool Nord ges i uppdrag att skapa ett aktivt deltagande i att bygga upp ett internationellt samiskt filmcenter tillsammans med Norge och Finland. Pro-

Fel! Okänt namn på

duktionscentra för film har byggts upp i tre regioner med statliga och regionala medel. Därutöver finns sexton regionala resurscentra som hittills inte haft stora resurser för produktion men som gör ett stort och viktigt arbete för att sprida film och filmintresse inte minst i skolorna. Förutom att dessa centra genom att stimulera till medieundervisning bidrar till att göra filmen till ett demokratiskt medium fungerar de också som distributörer. Vänsterpartiet vill stärka stödet till regionala produktions- och resurscentra. Ideella filmvisningsorganisationer som Folkets Bio och Folkets Hus och Parker bör ha ökat offentligt stöd och även enskilda seriösa biografer, filmstudior och filmfestivaler ska uppmuntras och kunna få del av detta stöd. Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en ökning av anslag 10:1 med 28 miljoner kronor för 2012.

Anslag 11:1 Utbyte av tv-sändningar mellan Sverige och Finland

Finsktalande och de som förstår finska i Sveriges finska förvaltningsområden ska ha möjlighet att se finska tv-program på samma villkor som de som bor i Stockholm, Uppsala och Västerås i dag kan göra. För att sändningarna av finsk tv som täcker stora delar av Mälardalen ska kunna utökas till att gälla alla de finska förvaltningsområdena höjer vi anslag 13:1 med 3 miljoner kronor.

Anslag 11:5 Stöd till taltidningar

Regeringen anför att ny teknik kommer att leda till lägre kostnader för produktion och distribution av taltidningar. Den nya tekniken är dock ännu inte införd och det kommer att dröja innan några kostnadseffektiviseringar som motsvarar neddragningen är gjorda. Att redan nu dra ned på stödet riskerar att drabba verksamheten och därmed synskadade personers tillgång till media. Alla människor ska ha möjlighet att delta i samhället på jämlika villkor oavsett funktionsnedsättning. Vänsterpartiet avvisar regeringens neddragning av stödet till taltidningar med 12 miljoner kronor.

Anslag 12:2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet

En grundförutsättning för att kulturen ska kunna utvecklas är att det finns bra rum för alla möjliga aktiviteter. Det kan handla om replokaler, mötesplatser, skapande verkstad, teaterscener och mycket annat. Det behövs lokaler både för arrangemang, för eget, fritt skapande och för mötesverksamhet. Vi höjer

Fel! Okänt namn på

därför anslag 12:2 med 25 miljoner kronor som ska gå till mötes- och kulturlokaler drivna av ungdomsorganisationer.

Anslag 13:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler

Det är inte tillräckligt att det finns lokaler; dessa måste också vara både ändamålsenliga och tillgängliga. Vi vet att det finns ett enormt behov av att både anpassa lokaler och renovera dessa. Nu finns det ett utmärkt tillfälle till detta som både skulle ge jobb och förbättra förutsättningarna för kulturutövande. Vi höjer därför anslag 13:2 med 20 miljoner kronor för investeringar, anpassningar och ombyggnader.

Anslag 14:1 Bidrag till folkbildningen

Vänsterpartiet anser att studieförbundens närvaro i alla kommuner ska säkras och stärkas. Etablerandet och bevarandet av folkhögskolor i hela landet ska stödjas. Särskild hänsyn ska tas till de nationella minoriteterna och deras behov av egna folkhögskolor och folkhögskolekurser. Det är nödvändigt att staten tar initiativ till en dialog med kommuner och landsting om hur det nationella ansvaret för folkbildningen ska tas och fördelas. Som utgångspunkt för detta höjer vi anslag 14:1 Bidrag till folkbildningen med 50 miljoner kronor. Detta innefattar även medel till en särskild folkbildningssatsning för att stärka kunskapen hos fler om hur man kan ta del av kultur och information via internet. Ju viktigare internet blir i samhället, desto viktigare är det att överbrygga den digitala klyftan.

Stockholm den 4 oktober 2011

Lars Ohly (V)

Ulla Andersson (V)

Eva Olofsson (V)

Mia Sydow Mölleby (V)

Hans Linde (V)

Jonas Sjöstedt (V)

Bengt Berg (V)